

12.9.2022

Valtiovarainministeriölle

VN/11517/2022

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi tutkimus- ja kehittämistoiminnan yhdistelmävähennyksestä verotuksessa

Palvelualojen työnantajat Palta ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta koskien lakia tutkimus- ja kehittämistoiminnan yhdistelmävähennyksestä verotuksessa. Palta edustaa noin 2000 yksityistä palvelualan yritystä ja yhteisöä muun muassa logistiikka-, informaatio- ja viestintä-, asiantuntijapalvelu-, hallinto- ja tukipalvelu- sekä viihde- ja virkistystoimialoilla.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki tutkimus- ja kehittämistoiminnan yhdistelmävähennyksestä verotuksessa. Yhdistelmävähennys koostuisi tutkimusmenojen määrään perustuvasta yleisestä lisävähennyksestä sekä menojen lisääntymiseen perustuvasta ylimääräisestä lisävähennyksestä. Lisävähennykset koskisivat tutkimus- ja kehittämistoiminnan palkka- tai ostopalvelumenoja.

Palta pitää lakiehdotusta erittäin kannatettavana, sillä ehdotettu verokannustin monipuolistaa Suomen innovaatiopolitiikan työkaluja ja se asettaa Suomen nykyistä parempaan asemaan monen kilpailijamaan kesken, joissa vastaavanlaisia verokannustimia on ollut käytössä jo pitkään. Verokannustin myös odotettavasti laajentaa t&k:ta harjoittavien yritysten joukkoa.

On tärkeä huomioida, että työpaikat ja kasvu syntyvät palvelualoille. Palvelualat tuottavat jo yli 40 prosenttia Suomen BKT:stä, kun vielä 80-luvulla osuus oli 25 prosenttia. Yksityiset palvelut ovat luoneet Suomeen 2000-luvulla yli 330 000 uutta työpaikkaa, ja myös tulevaisuudessa valtaosa uusista työpaikoista syntyy palveluihin. TKI-politiikan tulee huomioida elinkeinorakenteemme muuttumisen.

Palvelualojen suhteellinen osuus yritysten t&k -menoista on myös kasvanut viimeisen kymmenen vuoden aikana, mutta palvelualojen sisällä kasvu on koskettanut lähinnä vain ohjelmisto, ICT ja teknisiä palveluita. Muilla palvelutoimialoilla t&k -menot eivät ole juuri kasvaneet. Mahdollisuus lisävähennykseen voi saattaa toisaalta näkyväksi piilossa olevaa tutkimus- ja kehittämistoimintaa, mutta ennen kaikkea sillä on kannustava, yrityksen kehittämistoimia lisäävä vaikutus myös palveluyrityksissä.

Palta tukee Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lausunnossa esiin nostamia huomioita ja pitää tärkeänä sitä, että esitetty verokannustin on pysyvä. Pitkäjänteisyys on keskeistä yrityksen strategisen suunnittelun kannalta. Voi myös mennä joitain vuosia, että lisävähennyistä osataan hyödyntää optimaalisella tavalla ja se tulee tutuksi yrityksille.

Kannatettavaa esityksessä on myös se, että verokannustin kattaa omasta t&k -toiminnasta aiheutuneet palkkakulut sekä ostettujen t&k -palvelujen kulut. Palvelualoilla on paljon yrityksiä, joilla ei ole varsinaista t&k -henkilökuntaa ja usein yrityksen kasvua vauhdittava kehitystyö ostetaan osin tai kokonaan ulkoa.

Erityisen tärkeää on myös, että lisävähennykelpoisuuden arvioinnissa sovelletaan enemmän laajaa kuin suppeaa tulkintaa, sillä 'tutkimus- ja kehittämistoiminnan' -käsite ei ole tyhjentävä ja yksiselitteinen. Palvelualoilla kasvuun tai kilpailukyvyyn parantamiseen tähtäävä kehitystyö on usein digitaalisten

12.9.2022

teknologioiden soveltamista yrityksen toimintaan. Tällöin kyse voi olla esimerkiksi parempaan palveluun tähtäävän asiakashallintajärjestelmän luomisesta, asiakasdatan paremmasta hyödyntämisestä data-analytiikan avulla, tai vaikka dataekosysteemin ja tietorajapintojen kehitystyöstä kumppaniyritysten kanssa.

Onkin tärkeää, että verokannustin tukisi myös digitaaliseen transformaatioon tähtäävää toimintaa ja se ulottuu myös yrityksiin, jotka eivät ole harrastaneet ”perinteistä” tutkimustoimintaa, tai jotka eivät ole kyenneet sanoittamaan kehitystoimintaansa esimerkiksi Business Finlandin t&k -avustusten hakemiseksi. Verohallinnon antamat ohjeistukset ovatkin keskeisessä asemassa. Oleellista on, että yritys olisi lisävähennykseen kelpoinen tapauksissa, joissa yritys pyrkii toimintansa tai toimintojensa olennaiseen parannukseen ja ratkaisua ei ole markkinoilla vielä olemassa.

Palta kannattaa myös muita EK:n lausunnossa esiin nousseita huomioita. Kannatettavaa on, että vähennys kasvattaa tappiollisen yrityksen tulevina vuosina vähentämiskelpoisen tappion määrää. Tämä on tärkeää nuorille innovatiivisille yrityksille ja toisaalta heikkenevien talousnäkömien perusteella muillekin yrityksille.

Ehdotettua konsernisääntöä (6§) Palta pitää myös monimutkaisena ja asetettu konsernikohtainen yläraja on raskas suunnittelun kannalta ja se mutkistaisi kannustimen hyödyntämistä konsernissa tai konserniin kuuluvissa yrityksissä. Lisäksi kannustimen jakautuminen yleiseen lisävähennykseen ja t&k-menojen kasvuun perustuvaan ylimääräiseen lisävähennykseen on myös omiaan monimutkaistamaan tai luomaan epätarkoituksenmukaista taktikointia t&k -investointien osalta. Kannatettavaa kuitenkin on, että verokannustimen painopiste on yleisessä lisävähennyksessä. Ylimääräisen lisävähennyksen vaikutuksia on seurattava ajan kuluessa ja kokemusten pohjalta on tarvittaessa tehtävä muutoksia verokannustimeen tulevina vuosina.

Kunnioitavasti

Tatu Rauhamäki
Johtaja, elinkeinopolitiikka
Palvelualojen työnantajat Palta ry

Jari Konttinen
Johtava asiantuntija, elinkeinopolitiikka
Palvelualojen työnantajat Palta ry